

28.02.2023

Asia/12

§ 112

Pysäköintijärjestelyt, Senaatintorin matkailubussiliikenne

HEL 2022-014192 T 08 01 03

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Asian aikana kuultavana oli liikenneinsinööri Juha Hietanen. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Pöydällepanoehdotus:

Mika Raatikainen: Pyydän asian pöydälle.

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Mika Raatikaisen ehdotuksesta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Juha Hietanen, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37120
juha.hietanen(a)hel.fi
Pekka Nikulainen, johtava liikenneinsinööri, puhelin: 310 37122
pekka.nikulainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Piirustus 7368
- 2 Vuorovaikutustilaisuuden muistio
- 3 Yritysvaikutusten arviointi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää hyväksyä, että toteutetaan liikenne- ja pysäköintijärjestelyt Senaatintorin ympäristössä vuosittain 1.4.-31.10. piirustuksen 7368 mukaisesti.

Esittelijän perustelut

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Senaatintorin alue on kulttuurihistoriallisesti arvokas ja Helsingin tärkeimpiä turistinähtävyyksiä. Varsinkin kesäaikaan alueella käy paljon vierailijoita, ja se on ajoittain ruuhkainen. Matkailijat ovat kaupungille tärkeitä, mutta huippukysynnän aikaan Senaatintorin ympäristössä on paljon pysäköityjä matkailuliikenteen busseja, mistä aiheutuu häiriötä lähiympäristöön.

Senaatintorin nykyiset matkailubussiliikenteen pysäköintijärjestelyt toteutettiin vuonna 2018 kokeiluna. Nykyään järjestely on hyväksytty pysyväksi. Järjestelyt ovat voimassa vuosittain 1.4.-31.10. Hallituskatu Tuomiokirkon edustalla on kävelykatu, ja Rauhankatu on yksisuuntainen. Kiertoaajelubusseille, City Tourille ja Strömma Finlandille, on varattu omat nimikoidut pysäköintipaikat Senaatintorin laidalta. Senaatintorin ympärillä sekä Unioninkadulla välillä Hallituskatu - Rauhankatu sijaitsevilla paikoilla pysäköinti on aikarajoitettu 30 minuuttiin. Kirkkokadulla ja Rauhankadulla sijaitsevien paikkojen aikarajoitus on kaksi tuntia. Senaatintorin vaikutusalueella on yhteensä 32 matkailuliikenteen pysäköintipaikkaa ja 2 paikkaa kiertoaajelubusseille. Paikoista 17 on 30 minuutin aikarajoituksella ja 15 paikkaa kahden tunnin aikarajoituksella. Näistä paikoista kahdeksan sijaitsee Senaatintorin ympärillä.

Suunnitelman sisältö ja perustelut

Senaatintorin uusissa matkailubussiliikenteen pysäköintijärjestelyissä matkailubussien pysähtyminen ja pysäköinti kielletään Senaatintorin ympäriltä liitteen 1 piirustuksen 7368 mukaisesti. Näin Senaatintorin ympärillä nyt sijaitsevat kahdeksan pysäköintipaikkaa poistuvat. Myös kiertoaajelubussien paikat poistetaan ja siirretään etäämmälle torista. Pysäköintijärjestelyt ovat uudessakin tilanteessa voimassa vuosittain 1.4. – 31.10. välisenä aikana. Muuna aikana ovat voimassa samat järjestelyt kuin nykyisinkin. Uusilla pysäköintijärjestelyillä ei ole vaikutusta henkilöautojen pysäköintiin.

Poistuvien paikkojen tilalle esitetään neljää korvaavaa paikkaa Kirkkokadulle Unioninkadun ja Fabianinkadun väliselle osuudelle. Suunnitelman mukaisessa tilanteessa Senaatintorin vaikutusalueella on yhteensä noin 28 matkailuliikenteen pysäköintipaikkaa ja 2 paikkaa kiertoaajelubusseille. Tämä on 4 paikkaa vähemmän kuin nykytilanteessa. Unioninkadulla on 9 ja Kirkkokadulla 4 kpl 60 minuutin aikarajoitettua pysäköintipaikkaa sekä Rauhankadulla 8 ja Kirkkokadulla 7 kahden tunnin aikarajoitettua paikkaa.

Suunnitelmassa nykytilanteen 30 minuutin aikarajoitetut pysäköintipaikat on muutettu 60 minuutin paikoiksi. Perusteluna tälle on matkailuliikenteen toimijoilta tullut palaute, että 30 minuuttia on liian lyhyt aika

Senaatintorin ja sen ympäristön tutustumiseen, kun paikat ovat jonkin verran nykytilannetta etäämmällä.

Suunnitelmassa kiertojelubussien pysäkit sijaitsevat Unioninkadulla Aleksanterinkadun liittymän eteläpuolella sekä Yliopistonkadun liittymän eteläpuolella. Pysäkit on siirretty pois torin reunoilta, mutta ne on säilytetty kuitenkin niin lähellä toria, että asiakkailta on mahdollisuus nähdä ne torilta. Kiertojelubussien liiketoiminta on erilaista kuin muiden matkailubussien. Osa asiakkaista ostaa lipun vasta paikan päällä, vaikka suuri osa varaa sen netistä. Tämän vuoksi pysäkin sijainti lähietäisyydellä torista on tärkeää.

Kaupunkistrategian 2021-2025 mukaan teemme keskustasta houkuttelevamman, saavutettavamman ja toimivamman. Teemme tätä yhdessä asukkaiden ja keskusta-alueen elinkeinoelämän ja yritysten kanssa. Panostamme käveltävään ja viihtyisään kaupunkitilaan. Vetovoimaisella kaupungilla houkuttelemme myös matkailijoita. Senaatintorin esitetyt matkailubussiliikenteen järjestelyt toteuttavat näitä kaupunkistrategian tavoitteita.

Kaupunginhallitus on päättänyt 25.1.2021 periaatteista ja toimenpiteistä kävelykeskustan laajentamiseen tähtäävän jatkosuunnittelun pohjaksi. Kävelykeskustaa ja käveltävää keskustaa laajennetaan kunnianhimoisesti. Senaatintorin matkailubussiliikenteen pysäköintijärjestelyt kuuluvat kävelyn edistämisen toimenpide-ehdotuksiin ydinkeskustassa tällä valtuustokaudella.

Kaupunkiympäristölautakunnan 23.3.2021 hyväksymän Matkailubussiliikenteen kehittämisen mukaan matkailubussien pysäköintikäytäntöjä on tarpeen edelleen kehittää Senaatintorin ympäristössä. Pitkällä aikavälillä matkailubussiliikenteen pysäköintiä rajoitetaan Helsingin historiallisen keskusaukion, Senaatintorin, ympärillä. Näin matkailukokemuksen laatu säilyy, ja samalla haitat paikallisyhteisölle on helpompi pitää kohtuullisina. Matkailun määrät ovat nousussa. Samalla haitallisia ympäristövaikutuksia vähennetään arvokkaiden kaupunkiympäristöjen vaikutusalueilla.

Matkailubussiliikenteen kehittämissuunnitelmassa on toimenpiteenä kartoitetaan Helsingin arvokkaimmat kulttuurihistorialliset nähtävyydet ja muut keskeiset kohteet, jotka rauhoitetaan matkailubussiliikenteen pysäköinniltä. Toteutus tehdään vaiheittain alan toimijoiden kanssa yhteistyössä. Senaatintori ympäristöineen on tunnistettu tällaiseksi kohteeksi. Toteutus tehdään nyt yhdellä kertaa vuonna 2023, koska pandemia-aikana matkailu oli pysähdyksissä ja silloin ei ollut tarvetta myöskään matkailubussiliikenteen kehittämiseksi. Pandemia-ajan jälkeen matkailu vilkastuu, jonka vuoksi tarvitaan uusia ratkaisuja myös matkailubussiliikenteen kehittämiseksi.

kenteen pysäköintiin. Senaatintoria ollaan vuokraamassa terassikäyttöön kesästä 2023 alkaen. Tämänkään vuoksi Senaatintorin laidoilla ei voi olla matkailubussiliikenteen pysäköintiä.

Matkailubussiliikenteen kehittämissuunnitelmassa on yhtenä toimenpiteenä matkailubussiliikenteen pysäköinnin vähentäminen Senaatintorin ympäristössä vaiheittain sekä vaihtoehtoisten toimintatapojen kehittäminen alan toimijoiden kanssa yhteistyössä. Alan toimijoiden kanssa on tehty yhteistyötä pitämällä heidän kanssaan sidosryhmätilaisuus vuoden 2022 marraskuussa. Tilaisuudessa toimijoilla oli mahdollisuus kommentoida Senaatintorin suunnitelmia sekä esittää omia näkemyksiä. Sidosryhmätilaisuudessa esitetyt kommentit ja niihin laaditut vastineet ovat liitteenä 2.

Vuorovaikutus

Matkailubussiliikenteen toimijoiden kanssa järjestettiin Senaatintorin pysäköintijärjestelyistä vuorovaikutustilaisuus vuoden 2022 marraskuussa. Tilaisuudessa esitetyt kommentit sekä niihin laaditut vastineet ovat liitteenä 2.

Tilaisuudessa lähtökohtaisesti vastustettiin matkailubussiliikenteen uusia pysäköintijärjestelyjä. Alan toimijat katsoivat, että ne haittaavat heidän toimintaansa, vaikka pysäköintipaikkojen määrä vähenee vain neljällä paikalla. Riskit liikenteen mahdollisesta ruuhkautumisesta nähtiin painavampina kuin parantuneesta kaupunkiympäristöstä ja kaupunkikuvasta tulevat hyödyt. Pysäköintiaikaa pidennettiin 30 minuutista 60 minuuttiin palautteen perusteella, koska 30 minuuttia ei enää niin hyvin riitä tutustumaan alueeseen, kun pysäköintipaikat ovat hiukan etäämmällä.

Palautteessa pidettiin epätasa-arvoisena, että kiertoajeluliikennöitsijät saavat pysäkit lähemmäksi Senaatintoria kuin muut. Kiertoajeluliikennöitsijöiden liiketoimintatapa on kuitenkin erilainen kuin muiden liikennöitsijöiden, koska lipunmyynnistä suurempi osa tapahtuu paikan päällä.

Kun matkailubussit jäävät kauemmaksi Senaatintorista, liikuntarajoitteisille asiakkaille lisämatka voi vaikeuttaa palvelun käyttöä. Ehdotetussa pysäköintiratkaisussa lähimmät pysäkit ovat kuitenkin varsin lähellä Senaatintoria. Nykytilanteessakaan kaikki pysäkit eivät sijaitse Senaatintorin välittömässä läheisyydessä.

Toimijat olivat huolissaan, vaikeuttaako Esplanadien laajennettujen kävelyalueiden toteuttaminen matkailubussien liikennöintiä. Kaupungin lähtökohtana Esplanadien kokeiluperiaatteissa on, että Esplanadeilla on yhdet ajokaistat, joilla voi ajaa samoilla ajoneuvoilla kuin aiemmin-

kin. Kokeilun vaikutukset autoliikenteen toimivuuteen on arvioitu vähäiseksi, mutta ruuhka-aikoina jonoja voi syntyä. Jalankulkijoille ja näin myös matkailijoille on tulossa lisätilaa Esplanadeilla.

Vuorovaikutustilaisuus antoi tietoa matkailubussiliikenteen toimijoille kaupungin tavoitteista ja suunnitelmista Senaatintorin ympäristön rauhoittamiseksi. Toimijoilla oli mahdollisuus kommentoida kaupungin suunnitelmia ja esittää kehittämissuhteita sekä tilaisuudessa että vielä sen jälkeenkin.

Vuorovaikutustilaisuuden jälkeen on esitetty, että molempien kiertojelubussien pysäkkien tulisi sijaita peräkkäin Unioninkadulla Aleksanterinkadun liittymän eteläpuolella toimijoiden tasavertaisen kohtelun nimissä. Tätä pidetään palautteen perusteella liiketoiminnan kannalta parempana pysäkkipaikkana kuin Unioninkatu Yliopistonkadun eteläpuolella, minne toisen kiertojelubussin pysäkkipaikka suunnitelmassa on esitetty. Unioninkadulla Aleksanterinkadun eteläpuolella oleva pysäkki siirrettiin vuoden 2022 marraskuun vuorovaikutustilaisuuden jälkeen tulleen palautteen vuoksi Unioninkatu 29 kohdalla tuohon sijaintiin. Perusteena oli, että Unioninkatu 29 pysäkki sijaitsee mäessä. Toimijalle nimetyin vakituinen pysäkin ei ole kohtuullista sijaita mäessä, joten pysäkki päätettiin siirtää.

Saapuneesta palautteesta huolimatta esityksenä on, että toinen kiertojelubussin pysäkki sijaitsee Unioninkadulla Aleksanterinkadun liittymän eteläpuolella ja toinen Yliopistonkadun liittymän eteläpuolella. Perusteena esitykselle on, että molempien pysäkkien sijaitessa Unioninkadulla Aleksanterinkadun liittymän eteläpuolella riskinä on, että alue ja varsinkin jalkakäytävä ruuhkautuu. Kiertojelubussien palvelun näkyyden kannalta on myös eduksi, jos paikat sijaitsevat hiukan erillään toisistaan. Esityksessä paikkojen etäisyys on noin 100 metriä.

Yritysvaikutusten arviointi

Senaatintorin esitetyistä pysäköintijärjestelyistä tehtiin yritysvaikutusten arviointi, joka on liitteenä 3. Senaatintorin järjestelyt olivat mukana Matkailubussiliikenteen kehittäminen -selvityksen yritysvaikutusten arvioinnissa, mutta Senaatintorin uusien pysäköintijärjestelyiden katsottiin olevan niin merkittäviä matkailubussien kannalta, että niistä tehtiin oma arviointi.

Matkailijamäärät Helsingissä todennäköisesti lisääntyvät tulevina vuosina, ja myös matkailubusseilla liikkuminen on suosittua. Jo ennen pandemia-aikaa Senaatintorin ympäristö oli matkailubussiliikenteen huippukysynnän aikoina varsin täynnä busseja. Jos matkailubussien pysäköinnille ei suunnitella uusia ratkaisuja, on odotettavissa lisääntyviä ongelmia Senaatintorin ympärillä. Nyt esitettävän pysäköintiratkai-

sun tavoitteena on rauhoittaa alue matkailubussien pysäköinniltä ja näin parantaa kaikkien matkailijoiden mahdollisuuksia kokea alueen historiallisen arvokas miljöö.

Matkailijoiden kiertoajelujen järjestäjille sekä matkailubussiliikennöitsijöille esitetyt pysäköintijärjestelyt aiheuttavat lisätyötä ja -kustannuksia, koska pysäköintipaikan etsimiseen sekä asiakkaiden käymiseen kohteessa voi kulua enemmän aikaa. Pysäköintipaikkojen määrän lasku on kuitenkin maltillinen, joten vaikutukset eivät todennäköisesti ole kovin suuria. Parantunut turisti- ja kaupunkikokemus voivat houkuttaa alueelle yhä enemmän kävijöitä, jotka tulevat muilla tavoilla kuin matkailubusseilla. Tästä voivat hyötyä alueen kivijalkayritykset.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Juha Hietanen, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37120
juha.hietanen(a)hel.fi
Pekka Nikulainen, johtava liikenneinsinööri, puhelin: 310 37122
pekka.nikulainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Piirustus 7368
- 2 Vuorovaikutustilaisuuden muistio
- 3 Yritysvaikutusten arviointi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunkiympäristölautakunta